

Arvan, et ühel
kestvusratsutajal
ei ole paremat viisi
puhkust veeta, kui
sõita vaatama oma ala
tippõistlusi.

Assisi,

ITAALIA, SEPTEMBER 2009

TEKST: ANNE ROHTLA, FOTOD: HEIGO ROHTLA

Kui hakata üles lugema sellise ettevõtmise positiivseid külgi, siis saab neid õige palju: hoiab kursis tippude tegemistega, annab võimaluse neilt õppida, uurida võistluste korralduslikku poolt, kohtuda vanade tuttavatega ja leida uusi sõpru, tunda närvikõdi võistluse põnevamatele hetkedele kaasa elades, külastada võistluspaiga väljapanekuid, jne, jne. Ja kui võistlus läbi on, saab vaadata, mida kohalik ümbrus pakub.

Sellel sügisel pakuti võimalust ajalukku astuda. Euroopa lahtised meistrivõistlused toimusid Assisis, Itaalias.

Assisi asub Kesk-Itaalias, 180 km kaugusel Roomast. Tegemist on ajaloolise linnaga. Vanalinn on tihedalt täis kirikuid ja katedraale, neist vanimad XIII sajandist.

Assisis sai pühakuks rüütel Franciscus. Minerva templi kõrval muuseumis võisime kõndida iidse Rooma tänaval, millel on vanust 2400 aastat.

Eriline kogemus oli istuda iidsete müüride keskel tänava-kohvikus ja juua *cappuccinot*, kui kõrvallauas rüüpasid oma jookke ning vestlesid munk ja nunn.

Kui hommikul olime Stockholmi 5-kraadises jahe-duses, siis lõunal ajal oli Milanos juba 26-kraadine palavus. Teel lõuna poole näitas autotermo-meeter vahepeal lausa 33 sooja-kraadi.

Assisi tervitas meid imekauni vanalinna vaatega mäeküljel, mis jäi taustaks võistluspaiga idamaistele telkidele ja 25 riigi lippudele.

Võistlusosal Misura Village's ringi jalutades imestasime õhtu poole järjest tugevneva tuule üle, mis aina vihasemalt piirdeid, reklaame ja telke räsib. Hiljem selgus, et selline õhtupoolikuti tugevnev tuul ongi siinkandis igapäevane. Ka võistluspäeval tõusis tuul viimaste finišeerijate auks nii tugevaks, et tavapärasest tekki

ei saanud hobuse laudjale asetada – korralikult kinnitamata tekk lendas lihtsalt minema. Au veterinaaridele, kes sellise tuule käes oskasid hobuse liikumist hinnata.

Võistluseelne vetkontroll osutus kurvaks kolme hobuse ja sõitja jaoks, kaks neist olid meie head tuttavad, nimelt soomlane Katri Rosendahl hobusel Darwish ja norralane Olaug Espeli Carstensen hobusel Jubilee. Kolmas oli üks itaallane.

Võistlus sai stardi kell 5 hommikul Misura Village'st, taustaks kaunis tuledes Assisi vanalinn. Võist-

lejad tegid pealtvaatajate silma all umbes 1 km tiiru, enne kui pimedusse kadusid. Ausalt öeldes olid võistlejad nähtavad vaid mõne meetri kauguselt, muul ajal paistsid vaid laubalampide tulukesed.

Esimese vetpunktini oli vaja läbida 35 km, kus oli mõõdukalt tõuse. Neli esimest vetpunkti asusid Assisi teises otsas Valle Di Assisi, eelviimane vetpunkt ja finiš jälle Misura Village's. Valle Di Assisi vetalaks oli koristatud maisipõld, kus oli kuiv ja kõva savine mullakiht. Kui hooldajad hobuseid ajapikku järjest rohkem olid kastnud, tekkis maapinnale sitkelt taldadele kinnituv pori. Inimesed ja hobused astusid nagu tinataldadega tuukrid ja kratsisid aegajalt teravate kiviservadega pori vähemaks.

Eespool sõitvad 15 ratsutajat liikusid üpris kiire tempoga ja jõudsid kohale ühe minuti jooksul. Ka hooldusalas ei raisatud liigselt aega. Hobune juhiti kahe rea ämbrite ja kastjate vahele,

kastes suunduti seisma jäämata vetkontrolli poole. Lõunamaa pojad kasutasid tehnikat "olen juba vetkontrollis, aga mul on enne veterinaarile esitlemist veel nii palju teha!". Meelega hoiti hobust tagasi, uuriti kapju ja viideti aega. Sakslasest *stewart* pahandas selle peale kõvasti. Hakkas silma, et paljudel hobustel oli esitlejaks silmnähtavalt osav asjatundja, kes teadis täpselt, kuidas hobust kõige paremast küljest näidata.

Esimeses vetpunktis võeti

maha 7 võistlejat. Teine ring oli niisama pikk kui esimene, aga tunduvalt raskem, sest sisaldas 8 km järsku tõusu, mis seejärel järsuks languseks muutus. Soome ratsutaja Joonas Mickelsson kommenteeris hiljem, et hobune libises alla tulles igal sammul, kuigi liikus käekõrval. Lisaks oli rada väga pikalt asfaldil. Pärast teist ringi pidid edasi võistlemisest loobuma 11 võistlejat, Joonas nende hulgas. Kolmas ring oli samuti

keeruline. 34-kilomeetrine rada oli tasane ja kiire, kuid pinnas väga kõva. Rajal oli järskude mudaste kallastega kraav, kus peaaegu kõigil probleeme tekkis. Pärast seda rasket ringi leiti longe tervelt 27 hobusel!

Neljas ring oli 24,5 km pikkune. Viies ring, 17,5 km, lõppes Misura Village's, jäänud oli viimane, 14 km ring. Enne finišit viibisid võistlejad taas pikalt pealtvaatajate nähtavusalas. Hispaanlanna Maria Alvarez Ponton hobusel Nobby oli viimase ringi läbinud kiirusega 22,5 km tunnis ja saabus finišisse 6 minutit enne teisenä saabunud prantslannat Virginie Atgerit, kelle hobune kahjuks vetkontrollis lonkas. Kolmanda ja neljandana tekitasid põnevust Šeik Al Quasimi Abdullah Bin Faisal Araabia Ühendemiraatidest hobusel Castlebar Sobia ja Rachel Jaumotte Belgiast hobusel Rukban Dikruhu MMn. Belgilanna lähenes šeigile tasapisi, kuid finišijoon oli oma kohal ja mööduda ta ei jõudnud. Kohad vastavalt teine ja kolmas. Euroopa MV arvestuses oli kolmas Romain Laporte Prantsusmaalt hobusel Novisaad D'Acqui.

Võitja Maria Pontonile, kes treenib Dubais, kuulub ka maailmameistri tiitel, mille ta sama hobusega võitis Malaisias 2008. Seal oli Nobby ka *Best condition* hobune. Aastal 2007 oli ta Portugali EM-I kolmas. Teise koha võitja Šeik Abdulla Bin Faisal Al Quasimi ja hobune Castlebar Sobia olid kolm nädalat tagasi hõbedal Ungaris juunioride MM-I.

Võistkondlikult tuli esimeseks Hispaania, teiseks Bahrein ja kolmandaks Portugal. Ühelgi teisel võistkonnal 18-st ei õnnestunud tuua finišisse kolme liiget.

Kui meie kandiks lugeda piirkonda, mis jääb Saksamaast ja Itaaliast põhja ja ida poole, siis peab kurvas-tusega nentima, et ainsana siitkandist sai tulemuse, 31. koha, Norra võistleja Tonja Danielson hobusel Silver Call. Nende keskmine kiirus oli 13,7 km/h.

Teistest Euroopa riikidest oli edukaid võistlejaid Hispaaniast, Belgiast, Prantsusmaalt, Saksamaalt, Portugalist, Suurbritanniast, Itaaliast. Euroopa lahtiste meistrivõistluste raames osalesid Araabia Ühendemiraadid, Bahrein ja Malaisia. Võistlejaid oli kokku 98, nad pärinesid 25 riigist.

Hämmastav oli, et rootslased, kelle kodumaa võistlusrajad on enamasti äärmiselt rasked, ütlesid, et Assisi rajad olid palju kordi raskemad. Kuiva kliima tõttu oli rada kõva, palju oli asfaldi. Siinkohal on lugu omapärane: kui asfalttee kõrval on väikegi riba teepeenart, kuigi ratsutamiseks liiga kitsas, on võimalik öelda, et tegemist ei ole puhta asfaldiga, ning ettenähtud protsent (kuni 10%) on täidetud. JOKK.

Rootslastele oli see võistlus üpris nukker: tulemust ei saanud ükski Rootsi ratsutaja.

Esimesel ringil kukkus rootslanna Cecilia Hellesen Hansen nii õnneltult koos hobusega, et ta viidi haiglasse, tuvastati rangluumurd.

Hobune sai õnneks vaid mõned marrastused. Rootslaste hobuveokist varastati võistlusjärgsel ööl kaks sadulat.

Pühapäeva hommikul kogunesid pealtvaatajad uuesti Misura Village vetala ümber, et vaadata võistluste parimas seisundis hobuse hindamist. Võitjat ja tema hobust paraku rohkem ei näidatud. Kurjad keeled rääkisid, et hispaanlanna Maria Alvarez Ponton olla pärast finišit kaalunud vajaliku 75 kg asemel 72 kg. *Best Condition* auhind läks Beau 36-le, kellega sõitis saksalanna Sabrina Arnold, ta sai EM arvestuses 5. koha.

Best Condition show ajal sattusime juhuslikult seisma seltskonnas, kuhu tuli legendaarne Valerie Kanavy, kahekordne maailmameister (esimest korda 1994. aastal). Malaisia MM-I eelmisel aastal oli ta kahekümne viies. Me ei saanud kuidagi lahkuda, palumata võimalust teha pilti koos nii kuulsa ja pika karjääriga kestvusratsutajaga. Ta on hästi sõbralik ja suhtlemisaldis inimene. Maailmameister toonitas, et kestvusratsutamine on selle poolest tore ala, et kohtud inimestega nii paljudest maadest. Eesti asukohta tuli talle selgitada, kestvusratsutamise kaardil me veel ei ole.

< Heigo Rohtla, Valerie Kanavy ja Anne Rohtla.

CEI KESTVUSRATSUTAMINE

Haanjamaa

Kestvusratsutamine on kõige suurema potentsiaaliga ja kõige kiiremini arenev spordiala nii Eestis kui maailmas.

Miks?

ANNE ROHTLA

Sellepärast, et see on ainus spordiala, kus võib maailmaklassi jõuda ka niisugune inimene, kes ei ole lapsepõlvest saati ratsutanud ja kes ei ole professionaalne ratsasportlane. Mitte et vastupidine takistuseks oleks...

See, kas ratsutaja tippu jõuab, sõltub väga paljudest asjaoludest ega olegi iseenesest kõige tähtsam. Oluline on, et seda spordiala saab harrastada endale sobival tasemel praktiliselt iga huviline. Mulle isiklikult tundub, et see huviline võiks olla hobuseomanik, sest kestvushobune vajab läbimõeldud pidamist ja on hea, kui ratsutaja saab iga pidamise aspekti ise määrata – mis omakorda nõuab palju teadmisi, kogemusi ja analüüsivõimet.

Tekib küsimus, et kuidas on eelnev jutt seotud sellega, et maikuus toimuvad Eesti esimesed CEI * ja ** kestvusratsutamisevõistlused Võrumaal, Haanjas?

Aga sedaviisi, et nii suurt asja tasub ette võtta vaid siis, kui on riigis piisavalt ala harrastajaid, kellest omakorda kasvab välja teatud hulk tõsiseid tegijaid. Kui võistlused õnnestuvad, tasub nad traditsiooniliseks muuta ainult juhul, kui meie oma võistlejad leiavad, et see on hea võimalus saada FEI võistluste kogemus palju odavamalt ja hobusesõbralikumalt kui välismaale sõites. Nii et praegused ja tulevased kestvusratsutajad, teil on võimalus!

Võistlused saavad teoks tänu sponsorile nimega Ali Mohammed Al Muhairi Araabia Ühendemiraatidest.

Selle eest peame tänama Kaja Tuisku, kes on teist aastat tööl AÜE kestvusratsutamistallis.

Kajalt jõudis info eestlaste tegemiste kohta kestvusratsutamise arendamisel Ali Mohammed Al Muhairini, keda Kaja nimetab enda „bossiks“. Araabia Ühendemiraadid on teatavasti kestvusratsutamise arendamisel väga aktiivsed. Nende eesmärk on kestvusratsutamise viimine olümpia-

alade hulka. Selleks on tarvis ala arendada võimalikult paljudes riikides. Siit ehk ka huvi võistluse toetamise vastu Eestis. Ali Mohammed Al Muhairi ise peab plaani tulla koos kahe kaasmaalasega Kurgjärvele võistlema.

Eesti ratsutajatel on mõtet püüda täita kvalifikatsioon, mis on vajalik FEI võistlustel osalemiseks.

Meenutuseks toome veelkord siinjuures väljavõtte uuest võistlusmäärustikust. 2009. aastal jõustunud FEI kestvusratsutamise määrustik muudab suuresti kvalifitseerumise protseduuri. Uustulnukana kvalifitseerumiseks (*Novice Qualifying*) tuleb edukalt lõpetada kaks võistlust 40-79 km ja kaks võistlust 80-90 km kiirusega 16 km/h või [alla selle](#) või siis kolm võistlust distantsil 80-90 km kiirusega 16 km/h või [alla selle](#). Tulemuste kehtivusaeg on 24 kuud. Uustulnukana kvalifitseerunu võib võistelda CEI võistlustel läbides tähtede süsteemi, alustades 1* võistluse edukast lõpetamisest.

Ratsanik ja hobune ei pea uue määrustiku järgi enam olema paarides. Ratsanik võib norme täita erinevate ratsudega ja ratsud erinevate ratsanikega.

